

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The participation to the plan of chamaep sub-district administration
organization, Wangnoi district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province.

ดรรรชนี สระบัว ^{1*}

Datchanee Sabour ^{1*}

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนของ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ และเพื่อศึกษาเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 299 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนชุมชน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน และการทดสอบด้วยค่าที และค่าเอฟ เมื่อพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนามีระดับสูง รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การริเริ่มการพัฒนา ด้านการประเมินผลและด้านการดำเนินการ ตามลำดับ

เพศ อายุ สถานภาพสมรสระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพต่างกันไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในพัฒนาแผนชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นให้ประชาชน ควรรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนและควรให้ประชาชนมีโอกาสนำไปมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลของแผนชุมชน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม การจัดทำแผนชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ

¹ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

¹ The Requirements for the degree of master of Public Administration in Public Administration Graduate school

Walaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage

* Corresponding author. E-mail: datchanee28@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research were to study the level of the participation of the people in the community planning in Chamaep Sub-district Administration Organization, and to compare the people's participation based on gender, age, marital status, education level, monthly income and occupation. The sample consisted of 299 people. Data were collected from questionnaire and statistically analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation. The research examined the hypothesis by using T-TEST and ANOVA (one way).

The research findings were as follows:

The level of the people's participation in the community planning of Chamaep sub-district administration organization, Wangnoi, Ayutthaya was moderate. The highest level was the participation in development planning and followed by the participation in the co-beneficiaries, development initiatives, evaluation and operation.

Different genders, ages, marital status, monthly income, education and career were not related with community development planning of Chamaep sub-district administration organization, Wangnoi, Ayutthaya.

Recommendations were as follows : The subdistrict administration organization should extend the knowledge and understanding of local government to the people and listen to the people's opinions on the community planning and also give the people the opportunity to participate in the community planning.

Keywords : participation , community planning , Chamaep sub-district administration organization

บทนำ

แผนชุมชน เกิดจากแผนที่ประชาชนในชุมชนร่วมคิด ร่วมกันกำหนดเพื่อบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ให้เป็นไปตามที่ความต้องการและสามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกัน โดยประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมคิดร่วมกำหนดแนวทาง และทำกิจกรรมการพัฒนาร่วมกัน โดยยึดหลักการพึ่งตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอก ด้วยการคำนึงถึง ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิตวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหลัก แผนชุมชนเป็นเรื่องที่สำคัญ ต้องถือว่าเป็นรูปธรรมของแนวการพัฒนาของชาวบ้านอย่างแท้จริง เป็นการปฏิบัติขบวนการชุมชนรูปแบบใหม่ ที่เครือข่ายภาคประชาชนเป็นผู้คิด สร้างขบวนการ และขับเคลื่อนขบวนการแผนชุมชนเอง ทำให้เห็นภาพมิติใหม่ของการพัฒนาชุมชนที่ชุมชน

เริ่มจัดการและวางระบบชุมชนด้วยกัน เป็นการจัดการความสัมพันธ์ในแนวราบเพื่อโยงระบบต่างๆของภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งทำให้สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) มีความชัดเจนด้านแนวคิดและการทำงานที่ให้ภาคประชาชนเป็นผู้ก้าวไปข้างหน้าด้วยพลังและการจัดการความสัมพันธ์ของภาคประชาชนด้วยกันเองโดย พอช. เป็นเพียงผู้ร่วมคิดและสนับสนุนกระบวนการของแผนชุมชน เป็นทั้งกระบวนการเรียนรู้และการจัดการตนเองของชุมชน และเป็นหนทางที่จะบอกว่าชุมชนมีทิศทางเดินไปทางไหน ประชาชนและชุมชนจะดำเนินชีวิตภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร โดยใช้แผนชุมชน สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ชุมชนต้องการเห็น ต้องการจะเป็นที่พอดีพอเหมาะกับชุมชน และใช้ทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทาง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ให้สมดุล และเกื้อกูลกัน มีความสามารถในการพึ่งตนเองการจัดทำแผนชุมชนมีส่วนสำคัญ จากประสบการณ์ช่วงที่ผ่านมา การพัฒนาต่างๆ ของ พอช. ถ้าได้เริ่มทำกับชุมชนที่ผ่านการจัดทำแผนชุมชนมาก่อน เรื่องต่างๆ เหล่านั้นจะมีคุณภาพและสามารถทำได้ครอบคลุมทั้งชุมชน เราจึงมีบทเรียนงานพัฒนาว่าการทำงานกับชุมชนจะไปได้ดีต้องมีแผนชุมชนอย่างต่อเนื่องจริงจัง การทำแผนชุมชนเองมีข้อควรระวัง เพราะทั้งจากชุมชนและหน่วยงานส่วนใหญ่จะวางแผนเพื่อรองรับงบประมาณในช่วงแรกๆ ของกระบวนการแผนชุมชนเองก็มีการวางแผนเพื่อรองรับงบประมาณ ทำเพื่อรองรับกิจกรรม เราต้องปรับเปลี่ยนให้มาเป็นการทำแผนเพื่อพัฒนาและฟื้นฟูระบบคนระบบชุมชนทั้งระบบอย่างต่อเนื่องและปรับตัวตลอดเวลา

การทำแผนชุมชนต้องมีความจริงจัง ชัดเจนว่าทำแผนพัฒนาชุมชนเพื่ออะไร ทุกงานที่ควรจะเป็นการโยงเข้าหากันหรือมีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน การทำแผนต้องสะท้อนให้เห็นว่าทำแผนแล้ว ชุมชนสามารถทำเรื่องต่างๆ เหล่านี้ได้ เช่น มีแผนเรื่องการจัดสวัสดิการให้กับคนในชุมชนท้องถิ่น การฟื้นฟูทรัพยากรท้องถิ่น การจัดการวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นบ้าน การจัดการที่ดินที่รกร้างว่างเปล่า การปลูกพืช การใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์ การแก้ไขปัญหาหนี้สิน การสร้างงานสร้างอาชีพ ให้มีความมั่นคงพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีกองทุนที่โยงเข้ามาเป็นทุนของท้องถิ่น และใช้ทุนให้เหมาะสม และมีแผนด้านการใช้พลังงานของชุมชนผสมผสานทุนเดิมที่มีอยู่ในชุมชนการจัดทำแผนชุมชนทุกระดับต้องมีแผนที่ มีข้อมูล มีตัวชี้วัดการพัฒนาความก้าวหน้าของชุมชน โดยชุมชนเป็นหลัก เป็นศูนย์กลางในการ

กำหนดการพัฒนา และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นภาคี การพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล ต้องมีแผนงานเป็นของตนเองและต่อเนื่อง พัฒนาตนเองอย่างมีศักดิ์ศรีและมั่นคง ซึ่งทางสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนพร้อมที่จะสนับสนุนการพัฒนาขบวนองค์กรชุมชนโดยใช้การวางแผนตามกระบวนการจัดทำแผนชุมชนเป็นเครื่องมือกลางในการเชื่อมโยงการพัฒนาเข้าด้วยกัน และยกระดับการพัฒนายุทธศาสตร์ของขบวนองค์กรชุมชน

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ จะสามารถส่งเสริมให้พื้นที่ในองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้ตามความต้องการของประชาชนจากกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลและได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการจัดแผนพัฒนาชุมชน ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ สามารถกำหนดรูปแบบการจัดแผนได้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยเห็นควรมุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนและการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มประชากร จำนวน 1,189 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยหลักการคำนวณของ

Yamane ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ 299 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) โดยสร้างขึ้นจากแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.871 นำแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง แบบสอบถามสำหรับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่เข้ามาติดต่อประสานงานในสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ จำนวน 299 คน แบบสอบถามบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งการตรวจสอบสมมติฐานของการวิจัยสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานได้แก่ การทดสอบแบบ T-test และ one – way ANOVA และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนชุมชนของ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการวางแผนพัฒนา สูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านรับผลประโยชน์ ด้านริเริ่มการพัฒนา ด้านการประเมินผลและด้านการดำเนินการ

เมื่อพิจารณาตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านริเริ่มการพัฒนาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเคยแสดงความคิดเห็นต่อการประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นทุกครั้ง เพื่อเสนอปัญหาหรือแนวทางการพัฒนาแผนที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนสูงที่สุด รองลงมาคือ การแสดงความคิดเห็นการจัดทำแผนพัฒนาเพราะว่าเป็นสิทธิและหน้าที่ การเคยแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำแผนชุมชนทำให้เกิดการยอมรับและนับถือในตัวผู้มีส่วนร่วม การเสนอความคิดเห็นในการจัดทำแผนชุมชน เมื่อได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดี และการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมเพราะเชื่อมั่นว่าการจัดทำแผนชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการวางแผนพัฒนา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเคยมีส่วนในการกำหนดโครงการ/กลยุทธ์ในแผนชุมชนสูงที่สุด รองลงมาคือการเคยศึกษาผลการดำเนินงานปีที่ผ่านมาเพื่อนำมากำหนดแผนชุมชน การเคยมีส่วนในการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ การเคยคัดค้านการวางแผนเมื่อเห็นว่าแผนงาน/โครงการไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และการวางแผนโดยยึดหลักความเดือดร้อนของชุมชนเป็นสำคัญ

ด้านการดำเนินการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับทำนองๆ ครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเคยเป็นคณะกรรมการ/ผู้ประสานงาน/ผู้ปฏิบัติ ของโครงการ

ตามแผนชุมชนสูงสุด รองลงมาคือเมื่อเกิดปัญหา อุปสรรคสามารถดำเนินงานแก้ไขปัญหาก็ได้ด้วยตัวเอง การเคยมีส่วนบริหารจัดการร่วมกันเจ้าหน้าที่รัฐในการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติ เคยใช้ความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการเคยมีส่วนในการปฏิบัติงานตามแผนชุมชน เช่น เข้าร่วมประชุมหมู่บ้าน การพัฒนาชุมชน

ด้านรับผลประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเคยได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของแผนชุมชนสูงสุด และเคยได้ผลประโยชน์จากการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติ

ด้านการประเมินผลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับทำปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเคยมีส่วนร่วมติดตามและตรวจสอบกระบวนการจัดทำแผนที่เกี่ยวข้องและนำไปประเดิมที่นอกเหนือจากที่ได้กำหนดไว้ในแผน เพื่อนำมาปรับปรุงเพิ่มเติมแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้สมบูรณ์สูงสุด รองลงมาคือเคยมีส่วนในการตรวจสอบโดยการซักถามปัญหาโดยตรงจากผู้บริหารเคยติดตามประเมินผลพัฒนาชุมชน เพราะเป็นสิทธิและหน้าที่ของท่าน และเคยมีส่วนในการกระบวนการตรวจสอบโดยตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ ที่ได้รับจากรัฐ เช่น เป็นคณะกรรมการตรวจสอบโครงการ ผู้ประเมินเคยติดตามการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการปฏิบัติแผนชุมชน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ ต่างกัน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในพัฒนาแผนชุมชน ในองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนชุมชนมากที่สุด คือเรื่องต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นให้ประชาชนได้เข้าใจจะเป็นผลดีต่อการมีส่วนร่วมในการประชุม รองลงมาคือ ต้องการให้ อบต. รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนแล้วนำควรไปพิจารณาร่วมจัดทำแผนชุมชนและจัดทำเป็นโครงการต่างๆ ไม่ควรปล่อยปะละเลยความคิดเห็นของประชาชน โดยที่อยากให้ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ มีบทบาทมากเกินไป นอกจากนี้พบว่าประชาชนขาดความรู้ในการติดตามประเมินผล และโอกาสในการเข้าร่วมติดตามประเมินผลของแผนชุมชนและสุดท้ายต้องการให้ อบต.จัดทำแผนในช่วงวันหยุด

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศรีอยุธยา พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ในองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับทำบ่อย โดยที่ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนามากที่สุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การริเริ่มการพัฒนา ด้านการประเมินผลและด้านการดำเนินการ สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนวางแผนเป็นประจำ เนื่องจากเป็นส่วนที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิเสรีภาพในการปกครองตนเองตามหลักการกระจายอำนาจ โดยมีส่วนร่วมประชาคม ประชาพิจารณ์ประชามติ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ทศพล (2547) ซึ่งศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2545 ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2545 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2545 สูงเป็นอันดับแรกคือ ด้านดำเนินงาน อันดับสองคือ ด้านการวางแผน อันดับสามคือ ด้านการตัดสินใจ และอันดับสุดท้ายคือ ด้านการประเมินผล และติดตามการดำเนินงาน

2. จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพต่างกัน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในพัฒนาแผนชุมชนในองค์การบริหารส่วนตำบล สะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเกิดจากปัจจัยต่างเช่นโอกาสประสบการณ์ใน

การเข้าร่วมกิจกรรมหรือการได้รับผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน ส่วนหนึ่งสอดคล้องกับงานของ อำพล (2544) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล: เทศบาลตำบลในจังหวัดนครปฐม พบว่าประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลในระดับสูง และปัจจัยต่างๆ มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล โดยเรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาเทศบาล
2. การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาเทศบาล
3. การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมปฏิบัติตามแผนพัฒนาเทศบาล
4. การรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร การพัฒนาเทศบาล
5. การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนได้รับประโยชน์ของแผนพัฒนาเทศบาล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะต้องมุ่งส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการตระหนักถึงสิทธิและบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการปกครองตนเองโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนชุมชน
2. ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย ต้องเป็นผู้นำในการกระตุ้นส่งเสริมเป็น

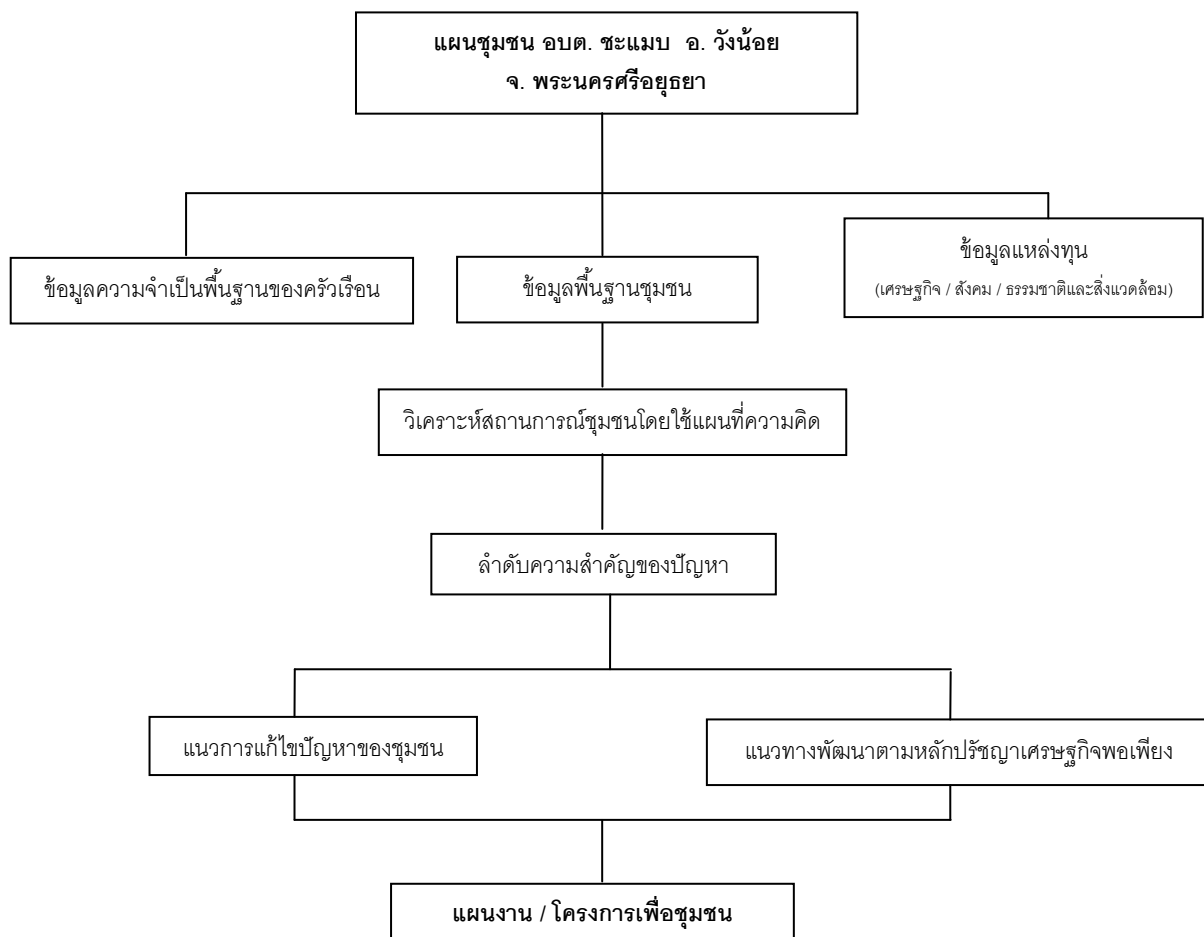
ตัวอย่างของประชาชนในการเข้าร่วมในการจัดทำแผนชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ในการจัดทำแผนชุมชนควรเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนชุมชนเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นโดยปราศจากอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์
2. ในการจัดทำแผนชุมชนควรยึดหลักความเดือนร้อนของชุมชนเป็นสำคัญ
3. ควรส่งเสริมให้ประชาชนมุ่งเน้นด้านติดตามการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังการปฏิบัติแผนชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ควรศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ในการนำแผนชุมชนไปสู่การปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลชะแมบ อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. 2546. ขั้นตอนการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ.
- กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2543. คู่มือการปฏิบัติงาน การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล, อาสารักษาดินแดน กรุงเทพฯ.
- คงศักดิ์ พลภูเมือง. 2546. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด. ภาคนิพนธ์ บศ.ม. การบริหารสถานศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชลธิชา มีแสง. 2544. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะ กรณีเทศบาลตำบลเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด. ภาคนิพนธ์ บศ.ม. (การบริหารสถานศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทศพล มุ่งประสงค์ธนา. 2547. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2545 ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. 2552. 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รามิล พัฒนมงคลเชษฐ. 2545. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ : (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อำพล พรอารักษ์สกุล. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล : เทศบาลตำบล ในจังหวัดนครปฐม. สุพรรณบุรี: วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก.
- Yamane, T. 1973. Statistics: An Introduction analysis. (3rd ed). New York: Harper & Row.